Stadskerk Nijmegen (OCP), 20 juni 2021
Voorganger: ds. Perla Akerboom-Roelofs (PKN/luthers)

Deze viering is te zien/beluisteren op:
https://www.stadskerknijmegen.nl/vieringen-terugkijken/

[1e lezing: Job 38,1-18)] (Nieuwe Bijbel Vertaling)
1 En de HEER antwoordde Job vanuit een storm. Hij zei:
2 'Wie is het die mijn besluit bedekt
onder woorden vol onverstand?
3 Sta op, Job, wapen je;
ik zal je ondervragen, zeg mij wat je weet.
4 Waar was jij toen ik de aarde grondvestte?
Vertel het me, als je zoveel weet.
5 Wie stelde haar grenzen vast? Jij weet dat toch?
Wie strekte het meetlint over haar uit?
6 Waar zijn haar sokkels verankerd,
wie heeft haar hoeksteen gelegd,
7 terwijl de morgensterren samen jubelden
en Gods zonen het uitschreeuwden van vreugde?
8 En wie sloot de zee af met een deur,
toen ze uit de schoot van de aarde brak?
9 Ik hulde haar in een gewaad van wolken
en omwond haar met donkere nevels.
10 Ik legde haar mijn grenzen op
en sloot haar af met deur en grendelbalk,
11en zei: "Tot hiertoe en niet verder,
dit is de grens die ik je trotse golven stel."
12 Heb jij ooit de morgen ontboden,
de dageraad zijn plaats gewezen,
13 om de uiteinden van de aarde te pakken
en de goddelozen van haar af te schudden?
14 Als klei waarin een zegel wordt gedrukt, zo krijgt de aarde vorm,
haar oppervlak wordt gedrapeerd als een kleed.
15 Alleen de goddelozen blijven verstoken van het licht,
hun opgeheven arm wordt gebroken.
16 Betrad jij ooit de plaats waar de zee opwelt,
heb jij over haar diepste bodem gewandeld?
17 Zijn de poorten van de dood aan jou getoond,

de deuren van het diepste donker – heb je die gezien?
18 Kun jij de aarde in haar volle uitgestrektheid bevatten?
Vertel het, als je het allemaal weet!

[Evangelie: Markus 4,33-41] (vertaling aangepast naar Thomas Naastepad, als 'werkvertaling)

33. En door vele van zulke gelijkenissen sprak Hij tot hen het woord, zoals zij het konden horen.
34. En zonder gelijkenissen sprak Hij niet tot hen, maar aan zijn leerlingen afzonderlijk legde Hij alles afzonderlijk uit. (Eén op één).
35. En Hij zegt hun op die dag, toen het avond was geworden: "Laat ons doorsteken naar de overkant."
36. En, de schare achterlatend, namen zij Hem mee, zoals Hij in het schip was, en ander schepen waren met Hem.
37. En er geschiedde een grote orkaan van wind en de golven wierpen zich op het schip, zodat het schip op slag volliep.
38. En Hij zelf was in het achterschip slapend op de hoofdsteun. En zij wekken Hem en spreken tot Hem: "Meester, doet het U niets, dat wij verloren gaan?" (te gronde gericht worden)
39. En Hij waakt op en Hij bestraft de wind en Hij zegt tot de zee: "Zwijg! (sioopa!) Houd u stil! (pefimooso)! en de wind ging liggen en er geschiedde een grote kalmte.
40. En Hij zegt tot hen: "Wat zijn jullie vreesachtig? Hebben jullie geen geloof?"
41. En zij vreesden met grote vrees en zij zeiden tot elkaar:
"Wie is toch deze, dat ook de wind en de zee hem gehoorzaamt?"

[overweging:]

Het gaat er vandaag stormachtig aan toe. Bij Job in zijn strijd met God, waarbij hij al zijn ongeluk en wanhoop God voor de voeten gooit en in Zijn gezicht smijt. En bij het Evangelie van Markus, waar het gaat om Jezus' prediking in parabels of gelijkenissen, die Hij stuk voor stuk en persoonlijk aan zijn leerlingen uitlegt.

Job is ten prooi aan de elementen, aan wolken, duisternis en storm – zo wordt zijn angst, wanhoop en onbegrip beschreven en hij vraagt God om een antwoord.

Hoe zitten wij in de stormen van ons leven en begrijpen wij nog waar God is in al dat leed van mensen? We horen of zien niets van God. God is met vakantie, maar dat kan misschien nu ook niet…..

En dan komt er voor Job een antwoord: "Toen antwoordde de Heer Job vanuit de storm. Hij zei: 'Wie is het die mijn besluit bedekt onder woorden vol onverstand?'"

Dan komen er geen antwoorden, maar alleen maar vragen. Vragen en nog meer vragen. Hoofdstuk 38, 39 t/m hoofdstuk 40 : 2. In die vragen klinkt de grootheid van Gods Schepping in de volle breedte en in elk detail. Het is gewoon een gedicht op de Schepping. Daaruit moet Job zijn antwoorden zien te vinden. Hij hoort Gods woorden vanuit de storm en hij ziet de gehele Schepping als één grote natuurfilm aan zich voorbijtrekken. Horen, opdat je zult zien. Woorden die verbeelden.

Zo komen we ook bij de Evangelist Markus binnen.

Hij vertelt, dat Jezus zijn toehoorders de Blijde Boodschap verkondigde in Parabels, Gelijkenissen. Verhalen in beelden. Verhalen met platen. Horen en zien. Zien met je oren. Aan zijn leerlingen legde Hij het apart uit, wat de Boodschap betekende.

In het voorafgaande sprak Hij in gelijkenissen en aan het eind van de dag, toen het avond was geworden, zei Jezus tegen zijn leerlingen: “Laten we het meer oversteken.” Ja, dat is gemakkelijk gezegd in de Nederlandse vertaling. Er staat zoals ik heb gelezen: “Laat ons doorsteken naar de overkant.” Ook deze actie is een beeld en gelijkenis: “naar de overkant”, dat is meer dan zomaar oversteken. Er is een overkant waar de heidenen wonen. Er is een zee, een rivier, er is duisternis en dood. Er is gevaar; je weet niet wat je aantreft. “Doorsteken” is hier iets onmogelijks – tweemaal komt dat bij Markus voor, zoals “het doorsteken van een kameel door het oog van de naald.” Bereiken wij de overkant, het Beloofde land of het Koninkrijk van God? Of is dat onmogelijk?

Daar gaan ze, ze nemen Jezus mee en andere boten vergezellen hen op hun tocht. Dan steekt een storm op. Dat verraderlijke meer van Genezaret, met verraderlijke valwinden! En op de achterplecht: Jezus slaapt. De boot loopt meteen vol en er is geen redden meer aan, ook al zijn zij nog zulke goede schippers.

We denken dan meteen ook aan Jona. Daar probeerden de scheepslui terug te roeien, wat niet lukte. Daar sliep Jona, verstopt in het ruim, op de vlucht. Hij was de schuldige die wegvluchtte van Gods aangezicht. Hij ging overboord, als een offer: één , twee, drie , in Gods naam!

Maar hier is Jezus zelf aan boord. “Scheepje onder Jezus’ hoede, met de kruisvlag hoog in top….”

Dat het naar het kruis leidt… Maar dat wisten de leerlingen nog niet. Deze Gelijkenis was hun nog niet duidelijk uitgelegd.

Ze maken Jezus wakker uit zijn slaap, zijn doodsslaap, ze wekken Hem op!

“Meester, doet het U niets, kan het U niet schelen, dat we vergaan?” Letterlijk en erger nog: “dat we te gronde gericht worden.”

“Hij waakt op, Hij staat op en Hij bestraft de wind en Hij zegt tot de zee: “Sioopa! Zwijg! Pefimooso!*) Houd je stil!” En de wind ging liggen en het meer kwam helemaal tot rust. “en er geschiedde een grote kalmte.”

Het meer werd van een woeste zee tot een glimmende spiegel…..

Jezus spreekt de leerlingen toe: “Wat zijn jullie vreesachtig, ook wel laf? Geen moed. Hebben jullie geen geloof?”

Jullie lijken op die heidenen van Jona of de morrende Israëlieten aan de Schelfzee.

“Zij vreesden met grote vrees.”

En dan komt hun vraag: “Wie is Hij, wie is toch Deze, dat ook de wind en de zee Hem gehoorzaamt? “

In dit geval is het wel het meer, maar het gaat om de zee en het water van dood en duisternis. Daar gaan we overheen, zoals Mozes en doorheen, zoals Jona en Jezus zelf zal drie dagen en drie nachten, zoals Jona in de vis, vertoeven in het graf om uit te komen aan de overkant in het land der levenden.

Zo is ook dit een Gelijkenis die ons in Woord en Beeld duidelijk wordt als wij geloven, dat Jezus voor ons alles heeft gedragen en het onmogelijke mogelijk maakt door op te staan uit de dood en ons meeneemt naar een nieuw leven.

Amen

**) Twee krachtige Griekse woorden: zwijgen en je muil houden (fimos = muilkorf), verstommen.*

Bij deze lezing past het Lied: ‘ Jezus, Meester aller dingen’, met als ondertitel ‘Jezus, Jona en het lot.’ In het Liedboek voor de Kerken (1973) lied 345 en in het Nieuwe Liedboek (2013) lied 352, vindt u de tekst.

Perla K. A. Akerboom-Roelofs, perlakerboom@hotmail.com